

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

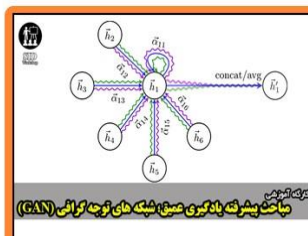

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

کارگاه آنلاین کاربرد نرم افزار SPSS در پژوهش

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛ شبکه های توجه گرافی (Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین مقاله نویسی ISI و IEEE و ویژه فنی و مهندسی

رویکرد حقوقی در مقابله با جرائم دریایی

سهاد جادری^۱، جواد سعدون زاده^۲، سمیه دهداری^۳

^۱گروه ادبیات عرب، واحد آبادان، دانشگاه آزاد اسلامی، آبادان، ایران، پست الکترونیکی: sohadjaderi@yahoo.com

^۲دانشیار، گروه ادبیات عرب، دانشگاه شهید چمران، پست الکترونیکی: dr.sadounzadeh@gmail.com

^۳گروه حقوق، واحد خرمشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، خرمشهر، ایران، پست الکترونیکی: dehdari.s@gmail.com

چکیده

این تحقیق با هدف شناسایی و اولویت بندی تدابیر پیشگیرانه وضعی در راستایی مقابله با دزدی دریایی در خلیج عدن در سه مرحله انجام شده است. در مرحله اول مفهوم دزدی دریایی از دیدگاه عهدنامه حقوق دریاها و از منظر حقوق بین الملل و دیدگاه عرفی بررسی و تشریح شده و در مرحله دوم با بررسی پیشینه تحقیق و تشکیل طوفان مغزی با خبرگان تحقیق تدابیر پیشگیرانه وضعی در راستایی مقابله با دزدی دریایی در خلیج عدن شناسایی شدند. سپس در مرحله سوم تدابیر شناسایی شده در مرحله دوم براساس شاخص های میزان تاثیر این تدابیر در مبارزه و کاهش دزدی دریایی و همچنین قابلیت اجرای، هزینه و زمان مورد نیاز برای اجرائی این تدابیر با استفاده از روش تصمیم گیری چند معیاره تاپسیس و فرایند تحلیل سلسله مراتبی اولویت بندی شدند.

کلمات کلیدی: دزدی دریایی، سوماتی، خلیج عدن، تدابیر پیشگیرانه وضعی، تاپسیس، اولویت بندی.

مقدمه

حمل و نقل دریایی از بخش های زیر بنایی اقتصادی است که علاوه بر تاثیرات شدید بر فرایند توسعه اقتصادی کشور خود نیز دچار تحولات کمی و کیفی بسیار است، که به شکلی گسترده در همه زمینه های تولید کالا و خدمات جریان داشته و در مجموعه فعالیتهای اقتصادی نقش چشم گیری بر عهده دارد و تاثیرات دزدی دریایی بر صنعت حمل و نقل دریایی قابل چشم پوشی نیست. رشد فزاینده دزدی دریایی در سال های اخیر بخصوص در سواحل سوماتی و خلیج عدن، منجر به فلج شدن تجارت جهانی، حمل و نقل و امور مرتبط با تجارت جهانی از جمله بیمه گشته است [۱] و واکنش های جهانی گوناگونی را به دنبال داشته است. بطوریکه اقدامات اخیر دزدان دریایی سوماتی در نزدیکی سواحل این کشور و خلیج عدن، باعث شده است تا کشورهای دنیا بیش از پیش به اهمیت مبارزه با این پدیده پی ببرند تا جایی که می توان گفت مبارزه جهانی با پدیده دزدان دریایی ۱۲ میلیارد دلار در سال برای کشورهای جهان هزینه به دنبال داشته است [۲]. دزدی دریایی یک خطر قدیمی و اثبات شده ای است که کشتی ها، مردم و محموله را تهدید می کند [۳]. این پدیده در طول تاریخ فراز و نشیب های بسیاری داشته، یک روز خطری جدی و تهدیدکننده بوده، روز دیگر آرام و فروکش کرده و به اعماق تاریخ و فرهنگ عامه چنان پیوسته که همگان بر این باورند که تنها زمانی و جایی که شرایط ایجاد کند، روی می دهد [۴] امروزه دزدی دریایی خطرات بسیاری برای اقتصاد و حتی محیط زیست ایجاد می کند [۵]. دزدی دریایی مدرن، پر از خشونت و خونریزی و بیرحمی است و مملو از خطرات تهدیدکننده زندگی، برای همه ترس آور است و قربانیان آن می دانند که تنها و بی دفاع هستند. دریانوردان دارای این حق انسانی هستند که با کشتی های ایمن و بی خطر روی آب های ایمن سفر کنند و هیچ کس در ساحل نمی تواند این تجربه تلخ و شوک روحی و جسمی که این نوع حملات به آن ها وارد می کند را کاملاً درک کند [۶]

اهداف تحقیق

مسئله اصلی این تحقیق شناسایی و اولویت بندی تدابیر پیشگیرانه وضعی در راستایی مقابله با دزدی دریایی در خلیج عدن می باشد. اهداف ثانویه در هر یک از مراحل تحقیق به شرح ذیل می باشند:

- بررسی و تشریح مفهوم دزدی دریایی از دیدگاه عهدنامه حقوق دریاها و از منظر حقوق بین الملل و دیدگاه عرفی (مرحله اول)
- شناسایی تدابیر پیشگیرانه وضعی در راستایی مقابله با دزدی دریایی در خلیج عدن با بررسی پیشینه تحقیق و تشکیل طوفان مغزی با خبرگان تحقیق (مرحله دوم)
- اولویت بندی تدابیر پیشگیرانه وضعی در راستایی مقابله با دزدی دریایی براساس شاخص های میزان تاثیر این تدابیر در مبارزه و کاهش دزدی دریایی و همچنین قابلیت اجرای، هزینه و زمان مورد نیاز برای اجرائی این تدابیر با استفاده از روش تصمیم گیری چند معیاره تاپسیس و فرایند تحلیل سلسله مراتبی (مرحله سوم)

مواد و روش ها

این تحقیق از نظر اهداف تحقیقی جزء تحقیق‌های کاربردی باشد. بنابراین چون هدف تحقیق کاربردی نمودن یک زمینه خاص علمی می‌باشد، در دسته‌بندی تحقیق‌های کاربردی به شمار می‌آید. هدف از این پژوهش شناسایی و اولویت بندی تدابیر پیشگیرانه وضعی در راستایی مقابله با دزدی دریایی در خلیج عدن می‌باشد. بنابراین پژوهش از نوع پیمایشی است. ماهیت مطالعاتی این پژوهش توصیفی و استنباطی است، زیرا هدف هر مطالعه توصیفی عبارتست از تشریح جنبه‌هایی از پدیده ای مورد نظر پژوهشگر و هدف مطالعات استنباطی تعمیم نتایج است. همچنین چون در این پژوهش سعی شده روابط بین متغیرهای وابسته و مستقل تحلیل شود ماهیت تحلیلی دارد، نوع این تحقیق میدانی است.

در این تحقیق جامعه آماری شامل کلیه کارشناسان حقوقی سازمان بنادر و دریانوردی و شرکت ملی نفتکش و کشتی رانی جمهوری اسلامی فرماندهان شناورهای این سازمان ها می‌باشند. به علت عدم اطلاع دقیق از تعداد جامعه آماری نمونه آماری از طریق توزیع پرسشنامه اولیه بین ۲۰ نفر از کارشناسان سازمان بنادر و دریانوردی از طریق بر آورد واریانس اولیه در سطح اطمینان ۹۵٪ درصد تعداد نمونه ۱۰۰ نفر بر آورد شده است. در این هرجا عبارت خبرگان تحقیق بکاربرده شده است، منظور نمونه آماری ۱۰۰ نفری می‌باشد.

نتایج

مرحله اول، تعاریف و مفاهیم

به طور کلی دزدی دریایی را می‌توان از سه زاویه تعریف نمود:

۱) **از دیدگاه عرف:** هرگونه عمل خشونت آمیز غیرقانونی است که به وسیله ی یک کشتی خصوصی (غیردولتی) در دریای آزاد علیه کشتی دیگر به قصد چپاول صورت می‌گیرد [۷].

۲) از دیدگاه عهدنامه حقوق دریاها:

۱- هرگونه عمل خشونت آمیز یا بازداشت غیر قانونی یا هر عمل خسارت بار که به وسیله ی خدمه یا مسافران یک کشتی یا هواپیمای خصوصی برای اهداف شخصی در موارد زیر ارتکاب یافته است:

الف- در دریای آزاد بر علیه کشتی یا هواپیمای دیگر، یا بر علیه اشخاص یا اموال واقع در این کشتی یا هواپیما
ب- بر علیه کشتی، هواپیما، اشخاص یا اموال در محلی خارج از صلاحیت هر کشور.

۲- هر نوع مشارکت داوطلبانه در عملیات یک کشتی یا یک هواپیما با علم به حقایقی که آن را یک کشتی یا هواپیمای راهزن می‌سازد.

۳- هر عمل تحریک کننده یا عمل عمدی که اعمال مذکور در بندهای الف و ب را تسهیل کند [۸].

۳) **دزدی دریایی از منظر حقوق بین الملل:** تعریف مؤثر دیگری نیز از سوی سازمان جهانی دریانوردی ارائه شده است: «عمل سوار شدن به هرگونه کشتی با هدف انجام دزدی یا هرگونه جرم دیگر، و با هدف یا احتمال به کار بردن زور برای پیشبرد این عمل.»

بعلاوه کلیه کشورها باید تا سر حد امکان برای سرکوب و مجازات دزدی دریایی در دریای آزاد یا هر مکانی که در حوزه صلاحیت هیچ کشوری نباشد با یکدیگر همکاری کنند [۹]. همچنین ماده ۱۰۵ عهدنامه می‌گوید همه کشورها می‌توانند کشتی یا ناو هوایی دزد دریایی و اشخاص و اموال موجود در آن را ضبط و توقیف کنند. توقیف یا ضبط باید توسط کشتی های جنگی یا ناو هوایی نظامی که در خدمت دولت بوده و مجاز به این کار باشد صورت گیرد [۱۰].

مرحله دوم

در این مرحله با بررسی پیشینه تحقیق و همچنین تشکیل جلسه توفان مغزی با خبرگان تحقیق تدابیر پیشگیرانه وضعی در راستایی مقابله با دزدی دریایی در خلیج عدن به شرح جدول ۲ شناسایی شدند.

مرحله سوم

در این مرحله تدابیر پیشگیرانه وضعی در راستایی مقابله با دزدی دریایی شناسایی شده براساس شاخص های میزان تاثیر این تدابیر در مبارزه و کاهش دزدی دریایی و همچنین قابلیت اجراء زمان مورد نیاز برای اجراء و هزینه اجراء این تدابیر با استفاده از روش تصمیم گیری چند معیاره تاپسیس و فرایند تحلیل سلسله مراتبی در طی گام های زیر اولویت بندی شدند. گام اول: در این گام شاخص های میزان تاثیر این تدابیر در مبارزه و کاهش دزدی دریایی و همچنین قابلیت اجراء زمان مورد نیاز برای اجراء و هزینه اجراء این تدابیر با استفاده از روش تصمیم گیری چند فرایند تحلیل سلسله مراتبی وزن دهی شدند.

جدول ۱: وزن شاخص ها

میزان تاثیر	قابلیت اجراء	هزینه اجراء	زمان اجراء
۰.۳	۰.۲۵	۰.۲۳	۰.۲۲

گام دوم

و فراهم شدن امکان مجازات آنها) و (کمک به بازگشت حاکمیت و قانونمند کردن کشور سومالی و تشکیل دولتی توانمند برای حراست از مرزهای کشور سومالی) بیشترین امتیاز و از منظر قابلیت اجراء و هزینه اجراء (تهیه قوانین ملی و تمهیدات حقوقی و قضایی لازم برای مقابله با دزدان دریایی) بیشترین امتیاز و از منظر زمان اجراء (مجهز ساختن کشتی های تجاری به تفنگ لیزری کور کننده) و (ایجاد یک مرکز تبادل اطلاعات منطقه ای) بیشترین امتیاز را کسب کردند. همچنین در وزن دهی به شاخص ها از نظر میزان اهمیت با استفاده از فرایند تحلیل سلسله مراتبی میزان تاثیر تدابیر با وزن ۰.۳ بیشترین وزن و زمان اجراء با وزن ۰.۲۲ کمترین وزن را بدست آوردند. در نهایت با توجه به نتایج بدست آمده از روش تاپسیس به ترتیب تدابیر (تاکید بر لزوم بازنگری مقررات و قوانین بین المللی برای رفع موانع دستگیری و محاکمه دزدان دریایی و فراهم شدن امکان مجازات آنها با) (صدور قطعنامه از سوی سازمان ملل به منظور درخواست همکاری همه دولت ها در اعزام نیروهای دریایی خود برای حمایت از کشتیهای تجاری در این منطقه) (صدور قطعنامه از سوی سازمان ملل به منظور اعزام نیروهای نظامی از سوی کشورهای که دارای منافع اقتصادی در این منطقه هستند)، و (تهیه قوانین ملی و تمهیدات حقوقی و قضایی لازم برای مقابله با دزدان دریایی) و (ایجاد یک مرکز تبادل اطلاعات منطقه ای) بیشترین اولویت را بدست آوردند.

مراجع

- [1] Abeyratne, Ruwantissa. 2009. The responsibility of Somalia for the acts of the Somali pirates. *Journal of Transportation Security* 2(3): 63-76.
- [2] Anyu, J. N., and S. Moki. 2009. Africa: The Piracy Hot Spot and Its Implications for Global Security. *Mediterranean Quarterly* 20(3): 95-121.
- [3] Bahar, Michael. 2007. Attaining Optimal Deterrence at Sea: A Legal and Strategic Theory for Naval Anti-Piracy Operations. *Vanderbilt Journal of Transnational Law* 40(1): 1-86.
- [4] Baniela, Santiago Iglesias. 2010. Piracy at Sea: Somalia an Area of Great Concern. *Journal of Navigation* 63(02): 191206.
- [5] Bateman, Sam. 2010. Maritime piracy in the Indo-Pacific region - ship vulnerability issues. *Maritime Policy and Management* 37(7): 737-751.
- [6] Bellamy, Liam. 2009. What can we do to counter Somali piracy? *Military Intelligence* (129): 1-16.
- [7] Clark, Karen K. 2009. Maritime Piracy: Nature, Impact and Legal Frameworks for Prosecution. *International Journal of Criminal Justice Sciences* 4(1): 13-22.
- [8] Douse, Christopher N. 2010. Combating Risk on the High Sea: An Analysis of the Effects of Modern Piratical Acts on the Marine Insurance Industry. *Tulane Maritime Law Journal* 35: 267-292.
- [9] Dutton, YM. 2010. Bringing Pirates to Justice: A Case for Including Piracy within the Jurisdiction of the International Criminal Court. *Chicago Journal of International Law* 11: 197-241.
- [10] Fawcett, James. 2010. Challenges to apprehension and prosecution of East African maritime pirates. *Maritime Policy and Management* 37(7): 753-765.

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

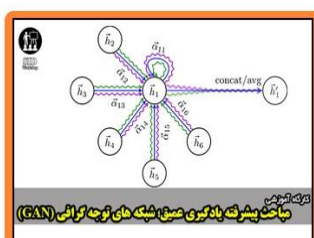
فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

آموزش آنلاین ابزار پژوهش کمی (کاربره نرم افزار SPSS)

کارگاه آنلاین کاربرد نرم افزار SPSS در پژوهش

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق شبکه های توجه گرافی (GAN)

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛ شبکه های توجه گرافی (Graph Attention Networks)

مقاله نویسی ISI (روزه علمی مهندسی)

کارگاه آنلاین مقاله نویسی IEEE و ISI ویژه فنی و مهندسی